

Spis treści

WSTĘP. Biegun północny	5
Wilno – druga stolica Rzeczypospolitej Obojga Narodów	9
Miasto – duchowa własność kilku narodów 10 • Historiografia Wilna 13 • „Zarzewiały klucz do zamkniętych drzwi Europy” 17 • Giedymін i jego jagiellońscy następcy 18 • Spór o Barbarę Radziwiłłównę 21 • Siedemnaście pokoleń Radziwiłłów 23 • Uroda, obyczaje i erotyzm Barbary 26 • Wielki romans i wymuszone małżeństwo 29 • Śmierć Barbary – mity i fakty 31 • Królowie elekcyjni w Wilnie 38 • „Wart Pac pałaca, a pałac Paca” 40 • Pojedynek Paca z Sobieskim 42 • Saskie ostatki 44 • Uniwersytet Wileński – centrum polskiej kultury 45 • Dramat i legenda filaretów 49 • Geniusz Mickiewicza 52 • Piłsudski na premierze „Pana Tadeusza” 53 • Popowstańcza trauma i blask Stanisława Moniuszki 58 • Pod rządami Murawjowa 64 • „Kataryniarze” 67 • Dwaj kontrowersyjni bracia Korwin-Milewscy 67 • Michał Elwiro Andriolli – z Wilna do Otwocka 75 • Eksplozja popularności 77 • Od Świdra do „świdermajerów” 79 • Wileńskie cmentarze 84 • Cmentarz Na Rossie 88 • Piłsudscy na Rossie 100 • Cmentarz Bernardyński 104 • Doktor Jekyll i mister Hyde 106 • Na mur kremlowski – na Wawel 109 • Dzierżyńscy 110 • Smak polskiej niepodległości (1919-1939) 116 • Bunt generała Żeligowskiego 118 • Reaktywacja Uniwersytetu Stefana Batorego 121 • Najszlachetniejsze dzieło Piłsudskiego 122 • „Jerozolima Północy” – stolica Jidyszlandu 127 • Jung Wilne – Młode Wilno 133 • Wileńskie getto 135 • Lwów-Wilno – na równoważni 140 • Żagaryści 141 • Lista obecności – uczeni i studenci 154 • Kreatorzy nowej elity intelektualnej Polski po 1945 roku 156 • Wileński genius loci 185 • Pojedynek nie tylko na szable – Cat-Mackiewicz kontra Hulewicz 187 • Gwasz o Cacie-Mackiewiczu 189 • Więzień Berezki Kartuskiej 192 • Wizjoner dziennikarstwa radiowego 194 • Szablą w skroń 199 • Józef Mackiewicz. Na szafocie historiografii – na piedestale Melpomeny 201 • „Droga donikąd” 203 • „Nie trzeba głośno mówić” 206 • „Watykan w cieniu czerwonej gwiazdy” 211 • Piotr Zychowicz – „Trzeba głośno mówić” 213 • Wileńska obsesja Konwického 215 • „Kronika wypadków miłosnych” 217 • Nostalgia wileńska 221 • Wyznawca „nowej wiary” i dysydent 224 • Historiozofia Konwického 228 • Walicki, Tyrmand, jazz i mocne uderzenie 231 • Synowa Aleksandra Puszkina 231 • Litewska i sowiecka okupacja Wilna 233 • Przyjaźń z Tyrmandem 237 • Antykomunizm Tyrmanda 241 • Wojenny los Walickiego 246 • „Szukaj, burz, buduj” 247 • Od jazzu do bigbitu 249 • „Polska młodzież śpiewa polskie piosenki” 252 • „300 tysięcy gitar nam gra” 254 • I tak źle, i tak niedobrze 257 • Krystyna Gucewicz o Franciszku Walickim 260 • Wilno Maryli Rodowicz 261 • Porcelanowy łabędź z apteki dziadka 264 • Ludzie teatru, kina i estrady 267 • Hanuskiewicz w Wilnie – rok 1964 272 • Dworek przy ulicy Piłsudskiego 16 277 • Świat wspomnień prof. Marii Boguckiej 284 • Wileńska diaspora 292 • Miłośnicy Wilna i Ziemi Wileńskiej 301 • Sąsiad Hanki Ordonówny 302 • Wilno sowieckie 313	
Bibliografia.....	320
Indeks nazwisk.....	325